

92/2009. (X. 8.) AB határozat

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottságnak az országos népszavazás kitűzésére irányuló kezdeményezés aláírásgyűjtő ívének hitelesítése tárgyában hozott határozata ellen benyújtott kifogás alapján meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság 26/2009. (I. 30.) OVB határozatát megsemmisíti, és az Országos Választási Bizottságot új eljárásra utasítja.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

Indokolás

I.

A választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) 130. § (1) bekezdése alapján a Nyugdíjasok Országos Képviselőtestülete kifogást nyújtott be az Alkotmánybírósághoz az Országos Választási Bizottság (a továbbiakban: OVB) 26/2009. (I. 30.) OVB határozata ellen. Az OVB vitatott határozatában hitelesítette annak az országos népszavazás kezdeményezésre irányuló aláírásgyűjtő ívnek a mintapéldányát, amelyen a következő kérdés szerepel: „Egyet ért-e Ön azzal, hogy a nyugdíjemeléseknél minden nyugdíjas nyugdíját - nyugdíjának összegétől függetlenül - egységesen, egyenlő (azonos) összegben emeljék?”. Az OVB határozata indokolásában megállapította, hogy a kérdés megfelel az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvényben (a továbbiakban: Nsztv.) foglalt formai és tartalmi feltételnek, ezért a hitelesítésének akadálya nincs. Az OVB határozata ellen törvényes határidőn belül kifogást nyújtottak be, amelyben arra hivatkozással kérik a támadott határozat „megsemmisítését”, mert az tömeges egyéni jogsérelmet okozó jogalkotásra köteleznék a jogalkotót, mivel változtatna a nyugdíjak biztosítási jellegén. A sikeres népszavazás esetén alkotandó jogszabály sértené azok tulajdonhoz való jogát, akik magas járulékfizetésük alapján a jelenlegi arányos rendszerben magasabb nyugdíjemelést kapnak, s ettől a kérdés szerinti rendszerben elesnének. A kifogást tévő szerint a jogalkotás a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (a továbbiakban: Tny.) 62. § (4) és (7) bekezdéseit, az abban szabályozott alanyokat szükségképpen érinti, nekik jogsérelmet okoz.

II.

A kifogás az alábbiak szerint megalapozott.

1. Az Alkotmánybíróság hatáskörét a jelen ügyben az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 1. § h) pontja alapján a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) 130. §-a határozza meg. Az Alkotmánybíróság eljárása ebben a hatáskörben jogorvoslati természetű. Az Alkotmánybíróság az OVB határozatában, valamint a kifogásban foglaltak alapján azt vizsgálja, hogy az aláírásgyűjtő ív és a rajta szereplő kérdés hitelesítéséről való döntés során az OVB az Alkotmánynak és az irányadó törvényeknek megfelelően járt-e el [63/2002. (XII. 3.) AB határozat, ABH 2002, 342, 344.]. Az Alkotmánybíróság feladatát e hatáskörében eljárva is alkotmányos jogállásával és rendeltetésével összhangban látja el [25/1999. (VII. 7.) AB határozat, ABH 1999, 251, 256.].

2. Az Alkotmánybíróság vizsgálta, hogy a népszavazásra feltenni kívánt kérdés megfelel-e az egyértelműség követelményének. Az Alkotmánybíróság gyakorlata során több határozatban értelmezte az Nsztv. 13. § (1) bekezdésében foglalt, a népszavazásra bocsátandó kérdéssel szemben támasztott egyértelműség követelményét. E határozataiban az Alkotmánybíróság kifejtette, hogy az egyértelműség követelménye a népszavazáshoz való jog érvényesülésének garanciája. Az egyértelműség követelménye ebben az összefüggésben azt jelenti, hogy a népszavazásra szánt kérdésnek egyértelműen megválaszolhatónak kell lenni. Ahhoz, hogy a választópolgár a népszavazásra feltett kérdésre egyértelműen tudjon válaszolni az szükséges, hogy a kérdés világos és kizárólag

egyféleképpen értelmezhető legyen, a kérdésre „igen”-nel vagy „nem”-mel lehessen felelni (választópolgári egyértelműség). Az eredményes népszavazással hozott döntés az Országgyűlésnek az Alkotmány 19. § (3) bekezdés *b)* pontjában foglalt jogkörének - Alkotmányban szabályozott - korlátozása: az Országgyűlés köteles az eredményes népszavazásból következő döntéseket meghozni. Ezért a kérdés egyértelműségének megállapításakor vizsgálni kell azt is, hogy a népszavazás eredménye alapján az Országgyűlés el tudja-e dönteni, hogy terheli-e jogalkotási kötelezettség, ha igen milyen jogalkotásra köteles (jogalkotói egyértelműség) [51/2001. (XI. 29.) AB határozat, ABH 2001, 392, 396.; 25/2004. (VII. 7.) AB határozat, ABH 2004, 381, 386.; 24/2006. (VI. 15.) AB határozat, ABH 2006, 358, 360-361.; 84/2008. (VI. 13.) AB határozat, ABH 2008, 695, 703.].

Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a feltenni kívánt kérdés a jogalkotói egyértelműség követelményének nem felel meg. A kérdés nem differenciál a nyugellátási formák számos típusa között. Ilyenek a saját jogú nyugellátások, azon belül az öregségi nyugdíj, a rokkantsági nyugdíj, a baleseti rokkantsági nyugdíj, a külön jogszabály alapján járó rehabilitációs járadék; valamint a hozzátartozói nyugellátások, azon belül az özvegyi nyugdíj, az árvaellátás, a szülői nyugdíj és a baleseti hozzátartozói nyugellátások [Tny. 6. § (1)-(2) bekezdés]. A jogalkotói egyértelműség tehát hiányzik, mert nem egyértelmű a jogalkotó számára, hogy eredményes népszavazás esetén a nyugellátások közül csak azokat tekintetében kötelező a kívánt módszerrel emelni a nyugellátásokat, amelyeket kifejezetten a „nyugdíj” elnevezéssel illet a jogalkotó, vagy azon nyugellátások tekintetében is, amelyek elnevezése bár más, továbbra is a nyugellátások rendszerébe tartoznak. Ilyen a külön jogszabály alapján járó rehabilitációs járadék [Tny. 6. § (1) bekezdés *d)* pont]; árvaellátás [Tny. 6. § (2) bekezdés *b)* pont].

A fentiek miatt a kezdeményezés nem felel meg az Nsztv. 13. § (1) bekezdésében foglalt követelménynek, ezért az Alkotmánybíróság a 26/2009. (I. 30.) OVB határozatot megsemmisítette és az Országos Választási Bizottságot új eljárásra utasította. Az OVB határozat megsemmisítésére tekintettel az Alkotmánybíróság a kifogás további részét érdemben nem vizsgálta.

Az Alkotmánybíróság a határozat közzétételét az OVB határozatnak a Magyar Közlönyben való megjelenésére tekintettel rendelte el.

Dr. Paczolay Péter s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lévy Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Lenkó Barnabás s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Trócsányi László s. k.,
alkotmánybíró